

Bijlage Overzicht visserijpartnerschapovereenkomsten

Partnerschapovereenkomsten in West-Afrika

De Europese Commissie heeft in West-Afrika zowel gemengde overeenkomsten als zogenaamde tonijnakkoorden afgesloten. Bij de tonijnakkoorden gaat het om een netwerk van overeenkomsten die er voor zorgen dat de EU-vloot migrerende tonijnbestanden kan volgen in de West-Afrikaanse wateren. De EU-vaartuigen moeten zich daarbij houden aan de afspraken over de vangstmogelijkheden gemaakt in het kader van ICCAT (International Convention on Conservation of Atlantic Tuna).

Kaapverdië

De eerste overeenkomst met Kaapverdië stamt uit 1990. Het betreft een tonijnovereenkomst. Met name Spanje, Portugal en Frankrijk maken gebruik van het akkoord. Het gaat om tropische tonijnsoorten als skip jack, grootoog en geelvin tonijn. De financiële compensatie bedraagt € 0,4 mln per jaar, geheel bestemd voor sectorale steun in Kaapverdië. Onlangs is een nieuw protocol van kracht geworden. Het loopt tot en met augustus 2014.

Ivoorkust

Het eerste akkoord met Ivoorkust stamt uit 1990. Het is een tonijnakkoord, waar jaarlijks € 0,6 mln is gemoeid. Dit bedrag is volledig bestemd voor ondersteuning van het visserijbeleid van Ivoorkust. Spaanse, Portugese en Franse vissers maken gebruik van het akkoord. Het huidige protocol loopt tot en met juni 2013.

Gabon

In 1998 werd de eerste partnerschapovereenkomst afgesloten met Gabon. Het is een tonijnakkoord. Met name Franse, Spaanse en Portugese vaartuigen maken gebruik van de overeenkomst. Met de overeenkomst is € 0,9 mln per jaar gemoeid, waarvan zestig procent is bestemd voor ondersteuning van de visserijsector in Gabon.

Het huidige protocol loopt in december 2011 af. Op dit moment vinden er nieuwe onderhandelingen met Gabon plaats. Deze verlopen moeizaam. Reden is dat Gabon bezwaar maakt tegen de opname van een mensenrechtenclausule. In mijn brief van 28 juni 2010 (TK 21501-32 nr. 500) heb ik uw Kamer geïnformeerd over mijn inzet met betrekking tot het onderhandelingsmandaat voor de Europese Commissie inzake de vernieuwing van het visserijprotocol met Gabon.

De opname van deze clausule is een principekwestie voor de Europese Unie. Het feit dat in alle overeenkomsten zo'n clausule wordt opgenomen heeft Gabon tot nu toe echter niet kunnen bewegen de bezwaren hiertegen te staken.

Guinee Bissau

De eerste partnerschapovereenkomst tussen de EU en Guinee Bissau is in 1980 afgesloten. Het is een gemengde overeenkomst. Het akkoord omvat naast tonijn ook de visserij op garnalen, koppotigen en demersale soorten als zeebrasem.

Met name Spaanse, Portugese, Italiaanse, Franse en Griekse vaartuigen maken gebruik van het akkoord voor toegang tot de wateren van Guinee Bissau. Met het akkoord is jaarlijks € 7,5 mln gemoeid, waarvan € 3 mln is geormerkt voor sectorale ondersteuning van de visserijsector.

De Europese Commissie heeft onlangs een voorstel ingediend voor verlenging van het bestaande protocol met Guinee Bissau met één jaar. Dit voorstel is overeenkomstig het door de Raad op 27 september 2010 goedgekeurde mandaat. Het protocol met Guinee Bissau verstrijkt op 15 juni 2012.

De Raad heeft onlangs een mandaat voor onderhandelingen over een nieuw protocol vastgesteld voor de periode na 15 juni 2012. De tekst van het onderhandelingsmandaat is op verzoek van Nederland aangepast, zodat bij het vaststellen van de visserijmogelijkheden rekening zal worden gehouden met de beheerplannen zoals vastgesteld in de Regionale Visserij Beheerorganisatie.

Marokko

De visserijovereenkomst van de EU met Marokko is vernieuwd in 2006. Destijds was het veruit de belangrijkste visserijovereenkomst tussen de EU en een derde land. Het gaat om een zogenaamd gemengd akkoord. Behalve tonijn omvat het akkoord ook demersale en pelagische vis. De lopende partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de EU en Marokko dateert van 28 februari 2007. Het laatste protocol bij deze overeenkomst liep 27 februari 2011 af. Het omvat een financiële tegenprestatie van € 36,1 mln waarvan € 13,5 mln voor sectorale ondersteuning. Vaartuigen uit elf EU-landen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid te vissen in Marokkaanse wateren.

De EU en Marokko zijn overeengekomen het protocol bij deze overeenkomst met één jaar te verlengen tot 28 februari 2012. Het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (Coreper) heeft op 29 juni jl. met gekwalificeerde meerderheid ingestemd met deze verlenging en met de voorlopige toepassing ervan in afwachting van goedkeuring door het Europese Parlement. Nederland heeft tegen verlenging van het protocol gestemd, conform de aangenomen motie Ouwehand c.s. (TK 21 501-32 nr. 496). Het Europees Parlement besluit in november of het zijn goedkeuring geeft aan het protocol, dat een looptijd heeft van 28 februari 2011 tot 27 februari 2012. Na goedkeuring door het parlement zal de Raad de verlenging van het akkoord definitief vaststellen door het als A-punt - dus zonder discussie - aan te nemen.

Het is nog niet bekend wanneer de Commissie een voorstel voor een nieuw onderhandelingsmandaat voor een nieuw protocol na 28 februari 2012 naar de Raad zal sturen.

Mauritanië

De eerste partnerschapsovereenkomst met Mauretanië werd in 1987 afgesloten. Het is voor de Nederlandse pelagische sector een belangrijk akkoord. Daarnaast is het ook de grootste overeenkomst voor de Europese Commissie. Twaalf lidstaten hebben in het verleden in meerdere of mindere mate gebruik gemaakt van het akkoord. Naast tonijn omvat het garnalen, koppotigen, demersale vis, pelagische vis, krabben en kreeften.

Het huidige protocol was geldig voor een periode van vier jaar en loopt tot en met juli 2012. Met het akkoord is jaarlijks een bedrag van respectievelijk € 86 mln, € 76 mln, € 73 mln en € 70 mln gemoeid. Hiervan gaat respectievelijk € 11 mln, € 16 mln, € 18 mln en € 20 mln naar sectorale steun.

Inmiddels loopt de vijfde onderhandelingsronde over het nieuwe protocol dat het bestaande protocol moet vervangen. Op dit moment gaan de onderhandelingen nog vooral over technische zaken zoals bijvoorbeeld de plaats waar vaartuigen kunnen aanlanden, de eisen ten aanzien van de bemanning en de satellietvolgplicht. De vangsthoeveelheden binnen het surplus, de sectorale steun en de totale EU-financiering zijn nog niet aan de orde geweest.

Sao Tomé en Príncipe

De eerste overeenkomst tussen de EU en Sao Tomé en Príncipe werd afgesloten in 1984. Het betreft een tonijnovereenkomst. Het gaat hier om tropische tonijnsoorten, waaronder geelvintonijn, grootoogtonijn, skip jack en zwaardvisachtigen.

Het nieuwe protocol loopt eind 2013 af. Spanje, Frankrijk en Portugal maakten in het verleden gebruik van de visserijmogelijkheden binnen de overeenkomst. Met het akkoord is jaarlijks € 0,7 mln gemoeid.

Akkoorden in de Indische Oceaan

In de Indische Oceaan heeft de Europese Commissie eveneens een aantal tonijnovereenkomsten afgesloten. Het beheer van de betrokken tonijnsoorten vindt plaats in de IOTC (Indian Ocean Tuna Commission). Met name Spaanse, Italiaanse, Portugese en Franse vaartuigen maken gebruik van dit netwerk van overeenkomsten.

Comoren

Het eerste visserijakkoord met de Comoren is afgesloten in 1988. De afgelopen jaren is de belangstelling van vaartuigen voor dit akkoord afgenomen vanwege het risico van piraterij. Met het akkoord is jaarlijks een bedrag van € 0,6 mln gemoeid. Het huidige protocol loopt tot en met december 2013.

Madagascar

De eerste partnerschapsovereenkomst met Madagascar werd in 1986 afgesloten. Het huidige protocol loopt in december 2012 af. Met het akkoord is jaarlijks € 1,2 mln gemoeid. Hiervan is tachtig procent bestemd voor ondersteuning van de visserijsector. Gezien de onzekere politieke situatie in Madagascar zal de Raad naar verwachting voorlopig geen besluit nemen over een nieuw onderhandelingsmandaat.

Mozambique

De eerste partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en Mozambique werd in 1987 afgesloten. Met het protocol is jaarlijks € 0,9 mln gemoeid wat geheel is bestemd voor sectorondersteuning. Het huidige protocol loopt eind december 2011 af. In mijn brief van 7 maart 2011 (TK 21501 – 32, nr. 440) heb ik uw Kamer geïnformeerd dat de Raad het onderhandelingsmandaat met Mozambique als A-punt heeft vastgesteld. De Europese Commissie is een nieuw protocol overeengekomen met Mozambique. Naar verwachting zal de Commissie dit eind dit jaar voorleggen aan de Raad.

Seychellen

De eerste overeenkomst tussen de Europese Commissie en de Seychellen werd afgesloten in 1987. De partnerschapsovereenkomst met de Seychellen is het belangrijkste van tonijnovereenkomsten in de Indische Oceaan. Het huidige protocol loopt af in januari 2014. Met het akkoord is € 5,6 mln gemoeid. Met name vaartuigen uit Spanje, Frankrijk en Italië maken gebruik van het akkoord.

Akkoorden in de Stille Oceaan

In de Stille Oceaan heeft de Europese Commissie drie tonijnovereenkomsten afgesloten. Er zijn verschillende internationale overeenkomsten van toepassing op de tonijnvisserij in het gebied waarin de EU-vaartuigen binnen de kaders van deze overeenkomsten vissen, die in grote lijnen binnen de kaders van drie organisaties vallen:

De *Western and Central Pacific Fisheries Commission* (WCPFC) is de regionale visserijmanagementorganisatie. De Europese Commissie is lid. De WCPFC is in hoge mate het centrale besluitvormingsorgaan waar het de visserij in de regio betreft, met name waar het gaat om het nemen van maatregelen met betrekking tot visserijinspanning en toegestane vangst.

Wel zijn besluiten van de organisatie vaak gevoed door overeenkomsten in andere regionale organisaties zoals de FFA en de Nauru overeenkomst. De *Forum Fisheries Agency* (FFA) is een organisatie van kuststaten, die allen ook lid zijn van de WCPFC. Deze organisatie coördineert onder andere de regionale registratie van vaartuigen van derde landen en het regionale Vessel Monitoring Systeem. De *Nauru* overeenkomst is een subregionale overeenkomst tussen acht eilandstaten in de Stille Oceaan, waaronder Kiribati, Micronesië, de Salomonseilanden. Ook deze organisatie heeft mede tot doel de toegang van buitenlandse vaartuigen te coördineren.

De overeenkomsten in de Stille Oceaan zijn voor de Europese Commissie van strategisch belang. In 2006 heeft de Commissie een plan gepresenteerd voor een versterkt partnerschap met de zogenaamde ACP-lidstaten in de Stille Oceaan. De visserijpartnerschapakkoorden vormen daar een belangrijk onderdeel van.

Kiribati

De eerste partnerschapovereenkomst met Kiribati stamt uit 2003. Het was de eerste overeenkomst in de Stille Oceaan. Franse, Spaanse en Portugese vaartuigen maken gebruik van het akkoord. Het gaat met name om skip jack tonijn. Met de overeenkomst is jaarlijks een bedrag van € 0,4 mln gemoeid. Hiervan is in het eerste jaar dertig procent geormerkt voor sectorbeleid, het tweede jaar veertig procent en het derde jaar zestig procent. Het protocol loopt september 2012 af. De Commissie zal naar verwachting eind 2011 een voorstel voor een nieuw onderhandelingsmandaat aan de Raad voorleggen.

Salomonseilanden

Het eerste akkoord met de Salomonseilanden werd afgesloten in 2006. Het huidige protocol loopt in oktober 2012 af. Naar verwachting komt de Commissie begin 2012 met een voorstel voor een nieuw onderhandelingsmandaat. Met het akkoord is jaarlijks € 0,4 mln gemoeid.

Micronesië

Het eerste akkoord met Micronesië is afgesloten in 2007 en het eerste protocol had een werkingsperiode van drie jaar. Deze overeenkomst is echter mislukt. Hoewel de Europese Commissie wel de eerste tranche van financiële hulp beschikbaar heeft gesteld, hebben de vier vaartuigen die een aanvraag voor een vergunning hebben ingediend deze niet ontvangen zodat Micronesië nu een schuld heeft van € 0,6 mln bij de Europese Unie. Uit de evaluatie van de overeenkomst komt naar voren dat beide partijen belang hebben bij een overeenkomst. De Commissie heeft een nieuw protocol afgesloten met een looptijd van vijf jaar, dat eind 2016 afloopt. De Raad heeft inmiddels ingestemd met het onderhandelingsresultaat. In mijn brief van 17 december 2010 (TK 21501 – 32, nr. 427) heb ik uw kamer geïnformeerd dat de Raad het besluit tot ondertekening en voorlopige toepassing als A-punt heeft aangenomen. Het akkoord is nog niet in werking getreden omdat het wachten is op het ondertekenen van de overeenkomst door Micronesië. Wanneer dit is gebeurd, kan de overeenkomst worden voorgelegd aan het Europese Parlement waarna de Raad het kan bekrachtigen. Met de overeenkomst is jaarlijks een bedrag van € 0,6 mln gemoeid.

Groenland

Het akkoord met Groenland regelt niet alleen de uitruil van visbestanden (zoals bij de Noordelijke Overeenkomsten met de buurlanden van de Europese Unie), maar ook de toegang tot de wateren van Groenland. Het akkoord is een volwaardige partnerschapovereenkomst, waarin eveneens een mensenrechtenclausule is opgenomen. Met name vaartuigen uit Duitsland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Portugal vissen in de wateren van Groenland.

Met het akkoord is € 14,3 mln gemoeid. Daarbij komt nog een extra bedrag van € 0,5 mln voor de ruil van extra quota voor Kabeljauw en Lodde. Het huidige protocol loopt in december 2012 af. De onderhandelingen met Groenland starten deze herfst weer.

Partnerschapsakkoorden die niet meer in werking zijn of zijn opgeschort

Angola

Op dit moment is er geen protocol met Angola. Het laatste protocol was in de periode 2002 tot 2004. Het ging om een gemengde overeenkomst met garnalen, demersale vis, tonijn en een experiment om op pelagische soorten te vissen, waarbij twee Ierse en/of Nederlandse vaartuigen een half jaar zouden mogen vissen. Van deze mogelijkheid voor de pelagische sector is door Nederlandse vaartuigen geen gebruik gemaakt. De betrokken landen waren Spanje, Portugal, Italië en Griekenland. Op dit moment zijn er geen nieuwe onderhandelingen gepland met Angola.

Equatoriaal Guinea

Er is op dit moment geen protocol met Equatoriaal Guinea. Het laatste geldige protocol liep op 30 juni 2001 af. Er zijn op dit moment geen nieuwe onderhandelingen met Equatoriaal Guinea gepland. Het ging om een tonijnovereenkomst. Met name Spaanse, Portugese, Franse en Italiaanse vaartuigen maakten gebruik van de overeenkomst.

Gambia

Het laatste protocol betrof de periode 1993-1996. Het betrof een gemengd akkoord. Naast toegang voor de tonijnvaartuigen, betrof het ook vaartuigen voor demersale visserij. Er zijn op dit moment geen nieuwe onderhandelingen met Gambia gepland.

Guinee

In 2008 heeft de Europese Commissie een nieuw drie-jarig akkoord gesloten met Guinee omtrent toegang van tonijnvaartuigen tot de wateren van Guinee. Het is in 2009 even voorlopig van kracht geweest, maar daarna is het ingetrokken. De reden was de gewelddadige onderdrukking van overheidstroepen van een burgerprotest op 28 september 2009. Er zijn op dit moment geen nieuwe onderhandelingen met Guinee gepland.

Mauritius

De eerste overeenkomst Mauritius werd in 1989 afgesloten. Sinds februari 2007 is er echter geen protocol meer van kracht. De partnerschapovereenkomst maakte deel uit van de tonijnovereenkomsten in de Indische Oceaan. Het beheer van de tonijn valt derhalve onder de IOTC.

De Europese Commissie wil de onderhandelingen heropenen. De Europese Commissie heeft hiertoe half oktober een mandaat voorgelegd aan de Raad, waarover de Raad vermoedelijk in november een besluit zal nemen. Naar verwachting zullen met name Spanje, Portugal, Frankrijk en Italië belangstelling hebben voor een nieuwe overeenkomst. Ook het Verenigd Koninkrijk heeft in het verleden in deze regio met één vaartuig op tonijn gevestigd. Met het akkoord was jaarlijks een bedrag van € 0,5 mln gemoeid, waarvan € 0,2 mln voor de ontwikkeling van de visserijsector.

Senegal

Op dit moment is er geen protocol van kracht. Het betrof in het verleden een gemengd akkoord. Er is op dit moment geen voorstel om de onderhandelingen te heropenen. Met name Spanje, Italië, Griekenland, Frankrijk en Portugal maakten gebruik van het akkoord.